

Telegrafu

Onor. «Asociațiunea»

(Of.)

Sibiu

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegrafu Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză

Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Telegrafu Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Școala și religia

I

Școala actuală trece prin faze esențial deosebite de școala veacului trecut, în care, ca un fir roșu, predomină năzuința pentru dezvoltarea sentimentului religios cu spiritul de disciplină evanghelică.

În veacul de acum, pe măsură ce înaintăm în artă și știință, viața lumii trece prin salturi, ce-ți ofer adese realități brutale, care nu corespund strădaniei de *îndlățare* a spiritului omenesc pe scara progresului.

Apariții vinovate își fac loc în domeniile vieții publice, ca dovadă că cu cât am înaintat în cultura minții, cu atât am decăzut de pe scara culturii inimii la care ne ridicase școala stăpânită de direcție religioasă.

În consecință, prinde aripi duhul mentalităților sterpe cu răutățile zilei.

De aici frământările gânditorilor desinteresați și purtătorilor de condee, dornici de a asigura condiții, care să normeze direcția sănătoasă în organismul social și de stat.

Biserica, în virtutea plenitudinii puterii sale divine, e cea

mai chemată a urmări, punând sub critică obiectivă, fazele prin care trece viața de toate zilele în manifestațiile ei publice și private.

Grija zilei de mâine e mai potențată în rândurile slujbașilor săi, fiind ea interpretarea celor mai alese concepții, de origine divină, și depozitarea acelor bunuri sufletești, care nu le aflăm în organismul profan.

Durere, sfera de activitate a bisericii rămâne tot mai restrânsă, statul acaparând mai toate mijloacele de valorificare a forțelor în mâinile sale, condus de principiul, care ne-ar face să credem, că el, statul, a atins gradul de evoluție, de unde ar putea asigura viitorul neamului și fără concursul bisericii.

Valori, însărcinate cu educația generațiilor tinere, oameni ai științei profane, învrăjbiți cu religia, profesază pe față acest credeu eronat în consecințele lui.

Am văzut la trecutele debateri din capitala țării a proiectului pentru satorirea numărului orelor de religie în școlile secundare, cum unii profesori au stăruit pentru reducerea orelor; alții, mai simpliști, au cerut de-a dreptul înlăturarea religiei din învățământ...

Acești colportori de utopii, răsărite din școala profană care i-a crescut, cred că statul în actuala sa organizație își poate susține echilibrul și fără spiritul de educație morală care l-a infiltrat biserica în sufletul masei poporului, — a acelei mulțimi, fără de care nu am putea fi popor alcătuitor de stat.

Ce se va întâmpla când această mulțime s'ar abate dintr'odată dela principiile de educație etică ce i le-a altoit biserica? O întreagă armată polițială nu ar putea susține ordinea internă.

Massa compactă a poporului român are concepții sănătoase despre conștiința datorii morale de cetățeni ai țării, *numai fiindcă a crescut în mediul educației creștine propagate de biserica lui.*

Ca dovadă servesc și evenimentele anului 1918. Când partea răsăriteană a Europei era copleșită de ideile revoluționare ale bolșevismului sovietic, la noi a fost destulă prezența preotului și a bisericii în mijlocul poporului, și ordinea internă a fost păstrată cu înțelegere creștinească din partea poporului și a soldaților întorși din război, — pe când orașele țării, centrele cul-

turale, chemate a resfrânge lumina pilduitoare a înfăptuirilor de seamă, — și acum, în eră de pace, își petrec viața în zbcium de patimi, izbucniri criminale și momente dramatice, care pun în lumină clară efectele dezastruoase ale educației greșite ce se dă în școala lipsită de busola criteriilor morale ale creștinismului.

Cine a crescut pe criminali, pe defraudatorii averilor publice, pe păcătoșii cu cari organele de supraveghere ale statului sânt azi în luptă necurmată?

Biserica noastră, care caută să deștepte simțul de responsabilitate a faptelor, ori școala profană, cu mediul social lipsit de frumusețile concepțiilor de credință religioasă?

Sub a cui influență se înmulțesc propagatorii desfrâului, atentatorii la cinstea familiei și purtătorii condeelor mercenare ai literaturii pornografice, cari fac operă de «educație» în rândurile tinerimii, cu îngăduința neexplicabilă a organelor de control ale statului?

Din școala profană, și mediul social lipsit de duhul creștin, au răsărit în era luminilor și s'au înmulțit pilduitorii faptelor excentrice, năpădind centrele țării, tinzând să molipsească și

FOIȘOARA

Sf. Scriptură în școală

Chestiunea *Sfintei Scripturi în școală* a frământat mult pe teologi și pedagogi. A frământat pentru că e una din cele mai grele probleme sufletești; cu această chestiune s'au ocupat toate bisericile creștine, fără deosebire. De sine înțeles, chestiunea a luat înfățișare după fiecare biserică, în parte. Și e bine să cunoaștem că pe această temă catolicismul și protestantismul, în ce privește folosința și introducerea Sf. Scripturi în școală, sânt convergente.

Strașnica intoleranță a catolicismului și libertatea excesivă a protestantismului, în ce privește folosința Sf. Scripturi, nu împiedecă aceste două biserici să se oprească la același punct comun: modul de introducere a Sfintei Scripturi în școală.

E foarte natural ca biserica noastră, care a admis în totdeauna cetirea Sf. Scripturi, dar a pus dispoziții hotărâte în ce privește libertatea explicării, să fie frământată de aceaș idee, ca și bisericile amintite.

Creștinismul nostru este creștinism evanghelic. Nu ne putem închipui creștinism adevărat, lipeit de peatra fundamentală: Sf. Scriptură. E lucru cunoscut că cuvântul «Biblia în popor» a adus cu sine frământările «reformațiunii», care au dăinuit secole de-arândul. Aceasta însă n'a fost totul. Azi cu mai multă dreptate putem cere: «Sf. Scriptură în școală».

Când s'a zis «Biblia în popor», s'a procedat antipedagogic, de sus în jos, dovadă rezultatul nu tocmai favorabil din biserica protestantă cu nenumăratele ei secte.

Azi sântem nevoiți a pătrunde chestiunea mai pedagogic, de jos în sus, și înainte de ce am zice «Biblia în popor», să zicem: «Sf. Scriptură în școală».

De multă vreme, și până în ziua de azi, mulți sânt de părerea că Sf. Scriptură n'are ce căuta în școală, din simplul motiv că această carte n'a fost scrisă pentru școală, și nici nu e accesibilă minții școlarilor. Să ne întrebăm: pe Homer, Horațiu, Shakespeare, Schiller, Goethe ș. a. îi înțeleg deplin elevii? Nicidecum. Cu toate acestea se învață, pentru că reprezintă idei mari ale vieții. E constatat, că cele mai bune manuale școlare sânt acelea care se ocupă cu viața, ear cele mai slabe sânt cele anume ticluite după cerințele școlare.

Sf. Scriptură, cartea cărților, care se ocupă mai mult decât oricare alta de viață, nu numai că nu trebuie scoasă din școală, ci trebuie să ocupe locul de frunte între toate obiectele de studiu.

Care dintre manualele școlare presintă mai multă însemnătate pentru viață decât Sf. Scriptură? Toate cărțile ne procură cunoștințe, Sf. Scrip-

tură este rezervorul vieții. Aceasta se învață a o trăi, nu a se recita. E lipsită de formulele pozitivismului matematic, pentru că granițele ei sânt nemărginite, și își are originea din descoperirea divină. Își are locul aici, ținta este în afară de această lume. Desleagă problemele vieții, dar este totodată cheia împărăției cerurilor. Care dintre studiile programului școlar în vigoare e în stare să pună stavilă înmulțirii criminalilor? Care dă imbold spre zidirea de adăposturi pentru cei săraci, bolnavi, orfani etc. Numai prin Sf. Scriptură pătrundem realitatea vieții pământești și înțelegem viața viitoare. Sf. Scriptură e baza vieții. Ea nu poate fi privită ca manual auxiliar, la studiul religiunii, ci ca o carte a vieții, fundamentul tuturor științelor, de unde să se pornească or ce edificiu al cunoștințelor. Având sfânta Scriptură însemnătatea aceasta absolută, ea trebuie să pătrundă în sufletul tinerimii școlare.

poporul, chează desvoltării noastre ca neam.

Păcatul alunecărilor pe panta imoralității publice își are izvorul în școala aceea, ai cărei educatori au dat la o parte, din programul lor de muncă, ideea religioasă ca «pedecă» în calea culturii...

Spre ilustrare, un exemplu, dacă nu tocmai nou, cu atât mai grăitor:

În vreme ce profesorul de religie vorbește elevului de crearea universului după un plan supranatural, conceput de duhul lui Dumnezeu, ear despre om, cununa fapturilor, ca zidit în același chip supranatural din corp și spirit, — dela cealaltă catedră profesorul de geologie se silește să electrizeze sufletul elevului cu dovezi «științifice» căutând să-i explice că totul e produs din energia și mișcarea electronilor materiei existente în haos, fără a-i face amintire de spiritul divin, suprauniversal, supraviețuitor și imaterial, — cauza cauzelor, care a creat materia, energia și mișcarea. Omul, spune acest «educator», e rezultat al procesului evolutiv de desvoltare a materiei, un strănepot al moimei, apărut în era cvaternară, ființă inteligentă, fără suflet... Dacă mai adaogăm învățământul filozofiei, cu aceleași ipoteze naturaliste, eată că spiritul fraged al elevului rămâne confuz și sceptic, văzând contrastul izbitor între ceea ce zice unul și deszic alții.

Acest scepticism e moartea sufletului: în loc să-l ridice, îl coboară spre materialismul ateu, depărtându-l dela idealul la care îl înalță credința religioasă. Ca mâne, întors acasă, student universitar, va spune prietenilor din copilărie că acum «nu mai există Dumnezeu», știința a «dovedit» că «natura» stăpânește totul, ipotezele, pro și contra, devin obiectul discuțiilor publice...

Dar n'am terminat. —

Noi, cateheții, ne vom folosi de sf. Scriptură nu numai studiile biblice, ci la toate. Nu-mi pot închipui să se predea «dogmatica» de exemplu, fără ca citatele necesare să nu se scoată din sf. Scriptură, în fața elevilor, făcându-se prin aceasta, ca și la studiile matematice, fizice ori chimice, demonstrația directă. Prin aceasta am câștigat 3 lucruri însemnate: intuiția proprie, dexteritatea în manuirea sf. Scripturi, și îndrăgirea acestei cărți sfinte.

Ora de «morală creștină» nu poate fi nici decum «etică», fie filozofică ori de alt caracter, cu atât mai puțin ocaziune de excursiuni «sociologice» mai mult sau mai puțin reușite, ci aici trebuie să rămânem la creștinismul moralității, bazat pe sf. Scriptură, eventual pe scrierile sf. Părinți, reprezentanți sf. Tradițiuni.

Până și istoria bisericească trebuie să fie îmbibată de ideea curată a sf. Scripturi. Să se demonstreze că

Nr. 8922/928 Ep.

Circulară

cătră toate Oficiile protopresbiterale și parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu

Se atrage atențiunea Onor. oficii protopresbiterale și parohiale, că Consiliul de miniștri în ședința dela 23 August a. c. a hotărât oprirea completă a condițiilor pantahuze pentru colecte la zidiri și reparări de biserici, case parohiale etc. până la noui dispozițiuni.

În acest scop s'au dat ordine tuturor prefecturilor de a opri circularea acestor condiții.

Sibiu, 1 Septembrie 1928.

Consiliul arhiepiscopesc.

Congresul dela Cernăuți

Uniunea femeilor române din toată țara, în urma invitației Societății doamnălor române dela Cernăuți, și-a ținut congresul anual în acest oraș al Bucovinei.

În ziua întâi, în 8 Sept., după serviciul divin săvârșit în capela seminarială, publicul venit în mare număr, din toate colțurile țării, s'a adunat în sala sinodală, unde I. P. S. Sa Mitropolitul Nectarie al Bucovinei deschide congresul, aducând binecuvântarea sa și implorând ceresul ajutor.

Președinta uniunii, dna Maria Baiulescu, aduce salutul A. S. R. Principesei mame Elena, salută apoi pământul Bucovinei în numele congresistelor și apelează la sprijinul bucovinencilor, zicând:

Noi sântem mamele acestei generațiuni și trebuie să avem grijă să nu cadă păcatul asupra noastră, să nu ni se atribue nouă răspunderea decadentei poporului nostru. Noi sântem datoare a creia fiii, a-i crește, a-i inobilii, apreciând deliciul idealului, pentru că după învățătura evanghelică: «Largă este calea ce duce la peire și mulți sânt cari intră în ea, și strâmtă este calea ce duce la viață, și puțini sânt ceice o caută».

Inrolate toate, la această frăție de idei, primul principiu ne va rămânea, a păstra sentimentul religios,

toate mișcările din istoria bisericii își iau originea dela sf. Scriptură.

Sf. Scriptură să fie manualul catehetului, cu care se prezintă înaintea elevului, demonstrând or ce lecțiune în scris, pe tablă, ear citatele și alte idei fundamentale scoase din sfânta Scriptură.

Când am zis «Sf. Scriptură în școală», n'am precizat în ce formă să se prezinte elevilor. În ce privește N. T., nu încapă discuție în fața nici unei biserici. Acesta se poate pune la îndemâna ori cărui, dela cel mai mic până la cel mai mare; V. T. însă mai dă și azi mult de discutat.

Nu încapă îndoială că V. T. își are însemnătatea proprie; își are însă și părțile umbroase care pot aduce, în anumite împrejurări, rezultat neașteptat. În decursul timpului s'au ridicat multe argumente: pentru prezentarea V. T. așa cum e scris: tot atât de adevărat este că s'au ridicat și contra argumente.

marea icoană a iubirii, a milei și a păcii, care a fost filozofia, poezia și morala strămoșilor noștri păstrători de neam.

Să nu pregetăm a alimenta flacăra patriotismului în inima tinerimii noastre, pe care o protejăm; să luptăm contra plăgilor sociale și să ne devotăm asistenței publice; să stăruim mereu la ridicarea demnității feminine, evoluând spre egală îndreptățire.

La această horă v'ați încins, dragi surori ale Bucovinei.

Voi care ați servit neamului de multă vreme, participând alături de soții și frații voștri, la lupta și la politica națională în timpurile vitregii stăpâniri.

Ați stat alături și în slujba bisericii, sub al cărei aripi v'ați ocrotit, pentru a putea organiza și susține munca voastră socială, economică și culturală.

Ați servit peste 37 de ani, creșcând pe fiicele Bucovinei în crezul național, apărându-le de vâltoarea babilonică, ce voia să ne înghită graiul străbunilor latini.

Ați creat în vremuri grele școli și internate și, din puterile voastre, răsăreau edificiile mărețe, închinare fiicelor române.

Ați creat filiale în satele românești, prin care ați asociat țărâna Bucovinei la munca industriei casnice, răspândind industria națională departe în țările occidentului. —

Cuvântarea dlui ministru I. Nistor: În sala aceasta istorică, nu s'au rostit nici când cuvinte așa de frumoase ca cele rostite astăzi. S'a desvoltat un program întreg în toate amănunțele lui și nu cred să fie cineva care să nu iscălească cu amândouă mâinile acest program. El este o întregă evanghelie socială. Femeia, mai străină de lupta zilnică, a păstrat în sufletul ei un colț din vechiul idealism, care astăzi se revarsă ca un basm asupra noastră. În trecut, în epoca de războaie și vânatoare, activitatea femeii trebuia să se mărginească la căminul ei, astăzi terenul de activitate e mai larg.

Dl ministru încheie, aducând elogii femeii bucovinene, care în totdeauna a știut care îi este menirea, și dela soție de mare boer până la țărâncă — a căutat să păstreze în sânul familiei, în vremile de vitregie austriacă, conștiința națională. Când la 1875 Austria serba la Cernăuți 100 de ani de stăpânire asupra Bucovinei și la Iași se făcea ca răspuns un parastas pentru pomenirea lui Grigore

Ghica, femeile bucovinene nu s'au sfiit să înfrunte toate restricțiunile impuse de guvernul austriac și au trimis peste graniță o coroană de flori. Iar la 1877, când era războiul independenței, chemarea fraților de dincolo a pătruns și aici, și femeile române s'au organizat în 2 comitete pentru procurarea de scamă și pânză soldaților români răniți.

În fine dl ministru aduce salutul guvernului cătră acest congres și îi dorește spor la muncă.

Se mai rostesc și alte cuvântări, după care au urmat: masa comună, deschiderea expoziției de artă bucovineană, covoare țărănești, lucrări în lemn, broderii, tablouri de-ale pictorilor bucovineni; ear seara s'a dat reprezentație festivă în teatrul național.

Ședința a doua a fost ocupată cu citire de rapoarte și discuții asupra diferitelor probleme. Cu privire la «protecțiunea familiei țărănești», referentă dna Maria Baiulescu arată, că Uniunea femeilor a pus în practică următoarele principii: 1. A făcut apel cătră societățile federate să institue în comunele rurale azile, grădini de copii în lunile de vară când părinții sânt plecați la munca câmpului; 2. S'a făcut propunerea ca reuniunile feminine să trimită echipe ambulante de absolvente ale școalelor profesionale sau de menaj pentru instruirea țărâncii în mod practic la pregătirea bucatelor hrânitoare, cusut, țesut întreținerea casei în mod igienic; 3. Constituirea de filiale ale societăților feminine din oraș în plasele de județ; 4. Reducerea consumului de alcool; 5. Publicațiunea cât mai largă prin table și prin afișe răspândite în zeci de mii de exemplare asupra instrucțiunilor elementare de igienă.

În alte rapoarte, congresul se mai ocupă cu: lupta contra imoralității, scoțându-se la iveală cauzele imoralității și mijloacele de combatere; idealul păcii în legătură cu societatea națiunilor, aici se accentuează rolul femeii în educație; protecția copilului, — se propune o serie de măsuri ce trebuie luate.

Congresul primește propunerea să se serbeze în toată țara la 21 Mai «Ziua mamei».

Ziua a treia a fost rezervată excursiei la mănăstirea Putna și plecării congresistelor.

Citiți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

Mântuitorul nu odată s'a folosit de argumentele V. T., și îndeosebi de părțile mesianice. Frumuseța nelătecută a istorioarelor V. T. ne leagă tot atât de mult, din punct de vedere pedagogic.

Argumentele pentru V. T. ar fi:

1. V. T. a fost «Biblia» Mântuitorului;
2. Pe Mântuitorul îl înțelegem deplin numai prin profețiile mesianice ale V. T.;
3. Mântuitorul în nenumărate rânduri s'a folosit de V. T.;
4. V. T. profește venirea Mântuitorului, deci stă în strânsă legătură cu N. T.;
5. Ideea reprezentării Dumnezeului om, prin Isus Hristos, o avem din V. T.;
6. În V. T. aflăm întâi ideea «monoteismului»;
7. V. T. e cartea legii, deci provoacă sentimentul răspunderii pentru păcate;

8. V. T. e direct pregător pentru N. T.;

9. Fără V. T. o mare parte a sentimentului și cugetului religios s'ar fi pierdut;

10. Autoritatea V. T., și N. T. bazat pe faptele și viața Mântuitorului, plus activitatea sfinților apostoli, formează unitate nedespărțită;

11. Profețiile V. T. sânt pământul hrânitor, din care a crescut N. T., ear «Mântuitorul e sâmburile copt al profețiilor», a zis Cornill;

12. Prin eliminarea V. T., o parte mare din puterea edificatoare a creștinismului s'ar pierde. Așa «rugăciunea» ocupă un loc de frunte în V. T. La clasică rugăciune a N. T. s'a ajuns cu ajutorul V. T.;

13. Fără introducerea V. T. în școală, rămâne puterea de viață făcătoare a divinei revelațiuni necunoscută și nelăteasă;

14. V. T. e adevăratul pregător pentru adevărurile mai înalte ale creștinismului. (Urmează).

Din Bucovina. Adunarea eparhială, întrunită în 6 și 7 Septembrie 1928 la Cernăuți, a hotărât ca pădurile fondului bisericesc să nu se mai dea în întreprindere diferitelor firme, în deosebi jidovești, ci însuși fondul bisericesc ortodox român al Bucovinei să înceapă a gospodări el singur în pădurile și ferestrele sale, lucrând la un loc cu ceice trăesc din muncă cinstită și cu cooperativele corect conduse. Câștigul, de pe urma acestor averi bisericești, să nu mai treacă în buzunarele străine, ci să rămână în mâinile adevăratului lor proprietar și a credincioșilor cari au muncit și muncesc acolo.

Retipărire. Cartea «Istoria bisericească a românilor», scrisă de dl prof. N. Iorga, va apărea revăzută și întregită cu toate datele istorice petrecute dela 1908 — când apăruse întâia ediție — și până în prezent.

† Vrednicul păstor Romul Pop

În dimineața zilei de 6 Septembrie a. c. știre de jale se lăși în liniștita parohie Gârbova, din jud. Sibiu: moartea răpî fără milă din mijlocul familiei pe unul din cei mai neobosiți slujitori ai Domnului, pe harnicul preot **Romul Pop**.

Vestea trecerii din viață înmărmurî și pe cei mai îndepărtați prieteni ai defunctului, căci nimănui nu-i venea să creadă această părăsire atât de neașteptată, răposatul fiind de un fizic robust, plin de viață și de o sete de muncă neobișnuită, în ciuda celor 68 de ani ai vieții sale.

Serviciul înmormântării a fost celebrat de nouă preoți, din parohiile învecinate, în frunte cu p. protopop Păcurariu al tractului Miercurea.

În cuvinte adânc simțite, venerabilul părinte cu ochii înecați de lacrimi, care adesea li intrerupeau p. negiricul, arată durerea pe care o simte acum familia, rudele, parohienii, și frații lui întru Domnul, cari l-au iubit, și i-au apretiat atât de mult bogăția-i activitate desfășurată în parohie c'o voință atât de neînduplecată, îndurând uneori decepții grave în decursul păstoriei sale de 40 ani...

Cimitirul, școala cu grădina ei vastă, biserica și clopotele cari îl deplâng acum cu atâta fior de durere, apoi diferitele fonduri și ajutoare pentru fiii silitori ai Gârbovei, — toate acestea sânt opera străduințelor sale neîntrerupte.

Deși venit aici acum 38 ani dintr-o regiune mănoasă îndepărtată, din Cristianul Brașovului, unde s'a născut la 1860, totuși situația deplorabilă în care se afla gospodăria materială și spirituală a parohiei, nu l-a descurajat, ci, din contră, i-a oțelit râvna și voința neînfrântă de muncă cu care venise de acasă, punându-se pe lucru zi și noapte și, trecând peste toate piedecile, a răușit să și ridice parohia la strălucirea pe care ne o oferă în clipele de față lucrurile din jurul scumpului nostru defunct...

În lacrimile unanime și în suspinele nemângăiatei familii, corpul neînsuflețit al celui care a fost odată neobositul Romul Pop, a fost coborât în mormântul de lângă acea biserică, pe care a urzit-o și a iubit-o atât de mult...

Cu ochii înroșiți de lacrimi și cu inima sfâșiată de durere m'am depărtat de lăcașul din urmă al răposatului, pe care l-am cunoscut, l-am iubit atât de mult... Fie-i somnul dulce și amintirea-i în veci neuitată!

V. Maximilian.

Moartea unei distinse fiice a bisericii

Dorina Dr. Zileriu născ. Teculescu, fiica P. S. Episcop de Ismail, Iustinian, harnica prezidentă a reuniunii femeilor ortodoxe române din Diciosânmartin, a încetat din viață în 10 Sept. 1928, după scurte și grele suferințe, împărțită cu Sf. Taine.

Cu această ființă aleasă dispărea din mijlocul nostru o distinsă și muncitoare figură, la ale cărei stăruințe fără preget s'a înzestrat cu cele mai multe podoabe sf. biserică ort. rom. din Diciosânmartin.

Chiar în ultimele sale zile se pregătea să și transforme o cameră din locuința în atelier de țesătorie a reuniunii, pentru covoarele și tapetele bisericii celei noi, care se ridică tot mai falnică în piața orașelului. Visul ei era să vadă ridicată biserica noastră acolo, unde toate confesiunile își au frumoase biserici.

Prin moartea ei pierdem o mamă ideală și înțeleaptă, o soție devotată, o fiică supusă și o soră gingașă. A închis ochii în lacrimi strângând în brațe o iconiță sfântă și o cârtică de rugăciuni, pe care o avea din copilărie.

Adânc mahnita ei familie, cunoscând nobilele însușiri ale decedatei, a înființat un fond de înfrumusețare a bisericii ortodoxe din Diciosânmartin, fond purtând numele ei. Până acum s'au înscris următoarele sume:

P. Sf. D. Episcop Iustinian Teculescu, tată, 10.000 Lei,

Dr. Ion Zileriu, subprefect, soț, 4.000 Lei,

Horia Teculescu, director de liceu, 2000 Lei,

Draga Lt. Col. Ionescu, soră, 2000 Lei,

Bujor și Oga Teculescu 2000 Lei,

Iosif Comanescu, unchi, 2000 Lei,

Dr. Vasile Hâncu, 2000 Lei.

Această listă se continuă printre prieteni și cunoscuți.

În ziua de 12 Sept. a fost înmormântată, slujind 5 preoți, în frunte cu p. protopop Gheorghe Oprean care, după familia răposatei, a fost cel mai lovit prin această dureroasă pierdere, căci a pierdut o înțeleaptă și stăruitoare putere de muncă a bisericii.

Dormi în pace suflet fără prihană!
Un ortodox.

INFORMAȚIUNI

La Constanța se vor ținea, cu începere dela 21 Oct. 1928, mărețe serbări, cu ocazia împlinirii unei jumătăți de veac dela alipirea Dobrogei la România. Se vor scoate în evidență realizările făcute, în timp de 50 de ani, din partea stăpânirii românești. În programul serbărilor semicentenare, guvernul a luat asupra sa sarcina de a ridica monumentul anexării Dobrogei și palatul cultural dobrogean.

Congresul anual, convocat de Asociația generală a clerului, se va ținea la Chișinău în 23 și 24 Octombrie 1928. La ordinea zilei: 1. Învățământul religios în școlile clericale, laice și în popor; 2. salarizarea clerului. — Inscriseri se fac la: București, Bulevardul Carol 55.

Dela cercurile religioase. «Cercul religios *Budila* și jur» condus de zelosul preot I. Curcubătă s'a întrunit la Marcoș, în 8 Septembrie 1928 (Nașterea N. de Dumnezeu). S'a celebrat sfânta liturgie, de toți preoții cercului, a predicat p. Nicolae Frateș. S'a ținut parastas pentru eroi, urmat de conferințe: Apostolatul laic al femeii în cadrele reuniunii de femei, de p. Ioan Curcubătă, și Aplicarea obliga-

tivității în școala primară și cooperarea în școală. La sfârșit citiri biblice. Cercul religios sa va mai întruni la: Dobârlău, în 30 Septembrie; Băcel, în 14 Octombrie; Teliu, în 26 Octombrie; și Budila 4 Noembrie 1928.

Premiu de 50 mii de lei, a publicat Academia Română, pentru o colecție de biografii ale celor mai însemnați ierarhi ai bisericii noastre din trecut.

Studentii români din județul Sibiu desfășoară o vie activitate în folosul satelor, ținând potrivite conferințe și înființând biblioteci. În zilele trecute au fost, în acest scop, în comunele fruntașe ale județului, în Apolud de jos, Poiana și Miercurea-băi.

Act de mulțumire. Dna Emilia Dr. Rațiu mulțumește călduros tuturor celor ce au asistat la parastasul de 100 ani dela nașterea iubitului și în veci neuitatului ei soț, Dr. I. Rațiu, și acelor cari au avut bunăvoința de a pune flori pe mormânt, îndeosebi Partidului «Național Țărănesc».

Vechea biserică din parohia Lueriu, eparhia Clujului, a fost declarată, pentru frumuseța ei arhitectonică, monument istoric. În 6 Sept. a. c., M. S. Regina Maria, însoțită de A. S. R. Principesa mamă Elena, a vizitat biserica aceasta de lemn, clădită în anul 1731. Oferit ca dar M. Sale, vechiul sf. locaș va fi dus în primăvară la Bran și așezat acolo lângă castelul regal. Luerenii, oameni cucernici și muncitori, au astăzi o nouă și măreață biserică, sfințită în ziua praznicului Nașterii Născătoarei de Dumnezeu.

«Săptămâna mare» a reformatilor. La inițiativa episcopului Dr. Alexandru Makkai, s'a introdus în biserica reformată ardeleană rândueala așa zisei «săptămâni mari», ținute întâi la St. Gheorghe, apoi la Brașov, ear în anul curent, între zilele 3 și 9 Septembrie la Turda. Scopul săptămânii mari este: ucrare mai intensivă în viața internă a bisericii, în problemele sale organizatorice și pastorale, conform situației sale actuale. În primele trei zile ale săptămânii s'au ținut prelegeri și discuții despre chestiunile religioase, sociale și caritative ale calvinismului transilvan. Sâmbătă s'a întemeiat reuniunea femeilor reformate din toate comunitățile bisericești, ear Duminecă s'a încheiat săptămâna cu o predică festivă a episcopului Makkai.

Revizuire. Ministerul Muncii va face, în cursul lunii Octombrie a. c., revizuirea generală a билетelor de liberă petrecere ale supușilor străini. În acest scop, toți supușii străini aflați în țară, cari își câștigă existența în țară fie ca salariați, fie ca patroni sau sub or ce altă formă și or ce profesiune vor fi având, sau or ce alt motiv de rămânere în țară ar avea, indiferent de data când le expiră termenul de liberă petrecere, vor depune cereri pentru autorizarea rămânerii în țară, până la 25 Septembrie a. c., la serviciile de siguranță din capitala județului, sau la alte oficii, arătate în înștiințarea ministerului.

Din orașul Cleveland al Americii de nord, locuit de numeroși emigranți români, se vestește că aproape seară de seară se ivesc câte 4—5 «oratori» vorbind vehement împotriva religiei creștine, fără ca până acum poliția să intervie în afacere. Publicul meștecat ascultă, pe acești batjocoritori ai celor sfinte, cu sentimente diferite: unii ascultători se revoltă la minciunile auzite, dar alții aplaudă; se pare că organele de control așteaptă ca aceste două tabere să se încaere și domnii «oratori» și liber-cugetători să fie alungați cu pietri. Înraurire nefastă se va produce în deosebi asupra tinerimii școlare, fiind știut că școlile publice americane nu dau

atențiune mare educației morale a tinerimii. Preoțimea noastră din America va face act vrednic de toată lauda și încurajarea, dacă va continua să țină prelegeri regulate în școlile confesionale de acolo.

Reforme în Turcia. În 1926 s'a înființat la Constantinopol un institut teologic special pentru studierea chestiunii modernizării islamului. Institutul a alcătuit un proiect, de reformă, care a fost trimis zilele acestea la Angora spre aprobarea guvernului. Între altele proiectul prevede modernizarea interiorului geamiilor; introducerea unor schimbări, după modelul bisericilor creștine; excluderea obiceiului de a se lăsa ghetetele afară înainte de intrarea în geamii. Limba liturgică trebuie să devie turcă, în locul celei arabe. Modificarea rugăciunilor și cântecilor muezinilor și imamilor. Întrebuințarea de instrumente muzicale în moschee. Coranul să fie tradus în limba turcească. Reorganizarea învățământului teologic.

Impotriva banchetelor s'a creiat, la Paris, o societate, ai cărei membri se obligă să nu participe de loc la banchete. Francezii de seamă au ajuns la părerea, că banchetele de după război s'au înmulțit neobișnuit spre paguba sănătății participanților, și nu mai puțin spre dauna lor materială. — Ce să zicem noi?

Comemorare sovietică... Aniversarea de o sută de ani — în 10 Septembrie 1928 — dela nașterea cugeătorului din Poiana Luminoasă, Leon Nicolaevici *Tolstoi*, o «sărbătoresc» bolșevicii, ca să și facă reclamă cu opera scriitorului, ale cărui idei morale le-au necinstit.

ȘTIRI LOCALE

La Legatul Dionisie și Elena Popovici al fondului pentru căminul bătrânilor săraci neputincioși al societății române de înmormântare din Sibiu, întemeietorul acestui legat, prof. Timotei Popovici a dăruit suma de Lei 500 din prilejul morții mamei sale Elena, întâmplată la 27 August 1928, ear în amintirea surorii sale Maria decedată la 8 Septembrie 1928, a dăruit alte 500 lei. Cu această sumă și cu încă 500 lei dăruiti de fiul decedatei Valer din Timișoara, s'a întemeiat **Legatul Maria Popovici** aparținător aceluiaș fond al societății. Pentru aceste creștinești daruri mulțumește cu recunoștință: *Comitetul societății*.

CARTI ȘI REVISTE

Contribuțiune la istoria bisericească din Ardeal, de *Matei Voileanu*, prot., asesor consistorial. Sibiu, 1928, Tip. Arhidiecezană. — Un volum de 184 pagini, în care venerabilul și neobositul p. consilier arhiep., Matei Voileanu, în scopul d'a aduna într'un mănunchi toate descripțiile, după confesiune, ale românilor ardeleni din veacul al 18 și începutul celui următor, publică de astădată descripția bisericii ortodoxe române din Ardeal dela 1805, tipărită mai întâi și adnotată de Eugen Gagyi (din arhiva vieneză) în revista sibiană, *Transilvania*, dela 1911 (Nr. I—III). Volumul acum apărut, utilizând și datele descripțiilor dela 1733 și 1750, va ușura munca cercetătorilor cari se ocupă cu istoria bisericii noastre dreptmăritoare.

«Cărțile bunului creștin». A apărut Nr. 6 din biblioteca de popularizare «Cărțile bunului creștin», *Taina spovedaniei*, sau ce trebuie să știe fiecare creștin înainte de a se spovedi, de profesorul Iuliu Maior, din Blaj. Prețul 15 lei. De vânzare la librăriile din țară.

— Nr. 7 din aceeaș bibliotecă este: *Tălcuirea Apostolilor* din Duminecile de peste an, partea I, II și III, de prof. Iuliu Maior. Prețul lor 50 lei.

